

Interview met ir. Frans Ridderhof

Naar aanleiding van zijn speech op de algemene ledenvergadering van de NVPT had de redactie een gesprek met de zojuist afgetreden voorzitter ir. Frans Ridderhof. Tot oktober 1995 was Ridderhof directeur van PMF te Eindhoven, zodat hij zeer goed op de hoogte is van de kansen en bedreigingen voor de precisietechnologie en aanverwante vakgebieden. In dit gesprek hebben we hem gevraagd naar zijn visie op verleden en toekomst van de precisietechnologie.

Hoe kijk je terug op de NVPT in de periode van je voorzitterschap?

Als ik terug kijk dan wordt die periode gekenmerkt door – voor wat de vereniging betreft – groei en stabilisatie (en in deze volgorde) Voor wat de precisietechnologie

Ir Frans J. Ridderhof

betreft door snelle nieuwe ontwikkelingen van geavanceerde toepassingen, zoals microsteemtechnologie. Dit werd ondersteund door de aantrekkelijke economie, die de bedrijven de mogelijkheid heeft gegeven om geld in nieuwe ontwikkelingen te steken.

De vereniging heeft zich in die tijd ontwikkeld van een klein clubje enthousiaste technici tot een vereniging met een *duizendtal* leden, die op verschillende manieren het vak promoten. Daarbij is de financiële positie van de ver-

ening dramatisch verbeterd en is het zwakke eigen vermogen omgeturnd tot een weerstandsvermogen van 65 000 gulden. De bedoeling van het bestuur is om dit verder uit te bouwen tot 100 000 gulden.

Hoe zie je de toekomst voor de precisietechnologie?

Er zijn een aantal donkere wolken aan de hemel. Niet direct binnen de vereniging, maar wel in de omgeving waarin de vereniging actief is. Het is mijn stellige overtuiging dat de economie van ons land zich uitsluitend positief kan blijven ontwikkelen, wanneer er een gezonde basis aanwezig blijft.

Daar zie ik een aantal problemen verschijnen.

De basis van onze industrie dreigt steeds smaller te worden. Een aantal industriële activiteiten zullen uit ons land verdwijnen, simpel en alleen omdat de loonkosten in die sectoren te hoog zijn om te kunnen concurreren met landen in het voormalige Oostblok of met landen in het Verre Oosten. Het is verspilde moeite om die ontwikkeling te willen keren. Het marktmechanisme bepaalt uiteindelijk het resultaat en dat is van te voren te voorspellen.

Welke bedrijven zullen het wel redden denk je?

Bedrijven die zich hebben toegelegd op eenvoudige mechanische bewerkingen in massa uitgevoerd zullen het de komende jaren zeer moeilijk krijgen. Zij zullen zich uitsluitend kunnen handhaven als zij meer weten te bieden op het gebied van kwaliteit, flexibiliteit en samenwerking, waarmee zij het kostennadeel ten opzichte van de concurrentie uit het Oosten gedeeltelijk kunnen compenseren.

Grotere kansen liggen er echter voor bedrijven die zich weten te specialiseren in moderne geavanceerde technologieën.

Een gezonde industriële basis in ons land zal dan ook gevormd moeten worden door vele kleine en natuurlijk ook een aantal grote bedrijven, die zich toeleggen op het ontwikkelen en uitvoeren van hoogwaardige precisietechnologieën.

Daarbij mag en moet je niet alleen denken aan mechanische activiteiten, maar ook vooral ook in combinatie met optiek en elektronica.

Deze oplossing lijkt zo eenvoudig, want we hebben in Nederland toch veel vakmanschap rondlopen waarmee je deze ideeën kunt uitvoeren. Zijn er geen bedreigingen?

Het hoeft geen betoog dat dit soort bedrijven zich alleen kan ontwikkelen en handhaven indien er voldoende goed opgeleide mensen ter beschikking zijn.

Ook daar zie ik een aantal donkere wolken aan de lucht en het is de hoogste tijd dat de noodklok wordt geluid. 'In plaats van extra investeringen te doen in het onderwijs in deze sectoren wordt er steeds meer bezuinigd en soms zelfs tegen beter weten in.'

Geruchten over het stoppen van de sectie Microtechniek bij de faculteit Werktuigbouwkunde in Delft (de oorspronkelijke leerstoel fijnmechanische techniek, red) is een zeer negatief teken aan de wand! En dat terwijl het aantal studenten voor deze afstudeerrichting oploopt naar 60, een veelvoud van wat het een aantal jaren geleden was. Industriële bedrijven staan in de rij om een afgestudeerde precisietechnoloog te krijgen, zo groot is de vraag.

Het teruglopen van het aantal leerlingen op MBO en HBO-niveau in ons vak is een ander gegeven dat te denken geeft. Het gesol met een hoogwaardige industrie als Fokker stimuleert jonge mensen nu niet bepaald om in deze sector een opleiding en een carrière te zoeken. Er begint zich een proces van afbraak af te tekenen dat op korte termijn gestopt moet worden.

Iedereen roept dan dat de regering dat maar moet oplossen. Maar wat zou bijvoorbeeld de NVPT kunnen doen in deze situatie?

Ook onze vereniging zal haar verantwoordelijkheid moeten nemen en op enthousiaste en indringende wijze het vak, dat wij allen zo belangrijk vinden, nieuwe impulsen moeten geven. Tot nu toe heeft het verenigingsbeleid zich gekenmerkt door een bescheiden strategie en weinig risico's. Het bestuur vond het primair van belang een weerstandsvermogen op te bouwen zodat we niet bij de eerste beste tegenvaller ten onder zouden gaan. Ondanks dat zijn de contributies bescheiden gebleven omdat we het belangrijk vinden dat niet alleen bedrijven maar ook individuen van alle opleidingsniveaus als persoonlijk lid aan onze club kunnen deelnemen. Daardoor moesten de uitgaven ook bescheiden blijven.

Ok. Hoe heeft de NVPT zich ontwikkeld en geprofileerd?

Er is veel gebeurd, waardoor een goede positie is ontstaan om op door te bouwen. Financieel kunnen we nu een stootje velen, Mikroniek is een uitstekend visitekaartje voor onze vereniging, het jaarboek - ooit gestart als initiatief van Akkerman- is uitgegroeid tot een onmisbaar naslagwerk voor inkoopers, uitbesteders en engineers, Micropool is een activiteit waarbij leden elkaar direct op praktische wijze kunnen helpen, Het netwerk van de Werkgroepen breidt zich steeds verder uit. Door het houden van bijeenkomsten enthousiasmeren ze leden samen wat te ondernemen,

we zijn aanwezig op beurzen en manifestaties. De manier waarop de NVPT samen met een aantal bedrijven zich gezamenlijk op een beurs presenteren blijkt een succesformule.

De NVPT heeft nog steeds zijn eigen identiteit. Het bestuur heeft diverse mogelijkheden voor het aangaan van samenwerkingsverbanden of fusies onderzocht en is tot de conclusie gekomen dat een eigen identiteit heel belangrijk is. Bewust is er samenwerking gezocht met het CME (Centrum voor Micro-elektronica) en het MESA-instituut, op het gebied van de microsysteemtechnologie. In beide gevallen was sprake van een aanvulling voor beide partijen.

Maar wat kan de NVPT nu doen aan de situatie van afbraak, zoals je eerst stelde?

De NVPT zou veel kunnen doen aan de promotie van het vakgebied op alle niveaus, aangeven van het economisch belang, bundelen van vakkennis op dit gebied. Er is geen branchevereniging Precisiestechnologie, zodat veel kennis verspreid ligt.

De NVPT moet ook interesse wekken, zowel bij ondernemers als bij individuen. Het is een goed vak met een zeer hoge toegevoegde waarde. Door te streven naar versterking van deze 'branche' versterk je het economisch potentieel en daarmee de overlevingskansen van bedrijven. Voor de individuen levert dit interessante, goed betaalde banen op.

En dan grijpen we terug op wat we de afgelopen jaren tot stand hebben gebracht: Mikroniek, Jaarboek, Werkgroepen, Mikropool, deelname aan beurzen, samenwerking op het gebied van micro-elektronica en microsysteemtechnologie, allemaal activiteiten die groeien en steeds meer succes hebben. Zij kunnen de aandacht op dit vakgebied vestigen.

We leven in een land waar niets kan zonder overheidssteun. De NVPT is geheel zelfstandig, dus wat verwacht je hiervan?

Het allerbelangrijkste is dat ondernemers en individuen zien waar hun kansen liggen. Doordat onze leden voorop lopen in het ontwikkelen van producten hebben zij goede kansen hun voorsprong op de bedreigingen uit het Oosten te houden. Dat vergt een grote inspanning, die met meer enthousiaste deelnemers beter is op te brengen. Het beste wat de NVPT dus kan doen is dit zo veel mogelijk te simuleren. Enthousiasme werkt nu eenmaal aanstekelijk.